

A Greiner Lányok

Ezt a képet egy fényképésznél csináltattuk Budapesten a nővéremmel az édesanyánk születésnapjára, 1943. augusztus harmincegyedikére. Ő a jobb oldali a képen. Ezt szántuk neki születésnap ajándékkul. Bekereteztettük, és volt édesanyámnak egy sublótja, azon volt ez a kép, ahogy mi mondtuk, az 'oltáron'. Neki ez volt a legkedvesebb fényképe. Nagyon szép lány volt a nővérem. Sötétbarna haja és mély kék szeme volt. Az ő révén ismertem meg a későbbi férjemet is. Nagyon jó testvérek voltunk, én mindig csodáltam őt. Amikor Budapestet a németek megszállták, a nővéremet másnap elkapták az utcán, soha többet nem láttuk. Anyámnak meg persze nekem is ez az utolsó fotónk róla. Így maradt meg nekünk, ilyen szépen. Amíg élt, én nagyon felnéztem rá, sokat tanultam tőle. Nagyon nehéz időszak volt, amikor megtudtuk, hogy meghalt. Úgy tudtuk meg, hogy ő először Kistarcsán volt, az internálótáborban, hogy egy magyar rendőr hozott nekünk egy levelet tőle. Még a körülményekre is emlékszem. Vasárnapi napon ültünk az ebédnél az anyukámmal, csöngettek, én kinyitottam az ajtót, és egy rendőr állt az ajtóban. Akkor nagyon megijedtem, de mondta, hogy engedjem be, mert a testvéremtől hozott levelet. Leültettük, emlékszem rá, kínálta anyukám ebéddel, de nem fogadta el. Nagyon rendes ember volt. Ezt a levelet egy pici papírra írta a testvérem, bolha betűkkel. Azért írta ilyen pici papírra, hogy a rendőrnek ne legyen ebből baja. Előtte a Mosonyi utcai központi gyűjtőfogházba vitték, onnan a Margit körüti fogházba került, és onnan került Kistarcsára. A zsidótörvények miatt már nem tervezhetett ruhát, hanem elment munkásnak egy textilgyárba, ami az Újpesti rakparton volt. Heti huszonöt pengő fizetése volt, ami valami kis hozzájárulás volt a háztartáshoz. Annak a gyárnak a pincéjében Szlovákiából átjött partizánokat bújtattak, ezt ő mesélte nekem. Én akkor hallottam először arról a bizonyos Auschwitzi Jegyzőkönyvről. Nem tudjuk biztosan, de a nővérem onnan vagy arról a környékről tűnt el. Lehet, hogy ennek köze volt hozzá. A későbbi férjem, Révész Gábor nagynénje, aki Révész Margit neves gyermekpszichiáter volt, és akinek egy gyermekszanatóriuma volt Zugligetben, barátságban volt a Margit körüti fogház orvosával, és tőle tudta meg, hogy a nővérem ott van. Egyszer juttattunk el a Margit körútra csomagot ezen az úton, de aztán már többet nem tudtunk róla semmit. Aztán már csak azt tudtuk, hogy Auschwitzba került, mert onnan is kaptunk egy lapot, ami egy német szövegű levél volt. A levélen egy sztereotip szöveg volt, saját

kézírással, németül. Az volt benne, hogy jól vagyok, minden rendben van. A feladó bélyegzőn az volt, hogy Waldsee. Közismert dolog, hogy Auschwitznak ez volt a fedőneve. Az 1944 kora nyarán odakerült emberekkel ilyen levelet írtak megnyugtatóként. Aztán mikor már százezerszám vitték oda a vidéki zsidókat, akkor már nem helyeztek olyan nagy súlyt arra, hogy tudassák is. Nem volt kivel tudatni, mert mindenkit elvittek vidékről. Anyám persze keresztetett minket a Magyar Vöröskereszten keresztül. Egyszer kapott egy levelet egy doktornőtől, aki leírta a nővérem történetét. Auschwitzból gyalogmenetben vitték őket Hannover felé. A nővérem nem volt rossz állapotban, de lelkileg teljesen összeomlott, és feladta a küzdelmet. Malchow-ba kerültek, ahonnan a nővérem már nem akart továbbmenni. Aki ott maradt, azt agyonlőtték. Így tudtuk meg, hogy 1945 májusában meghalt.